

بازار در تسخیر نوشت افزار وارداتی

در حالی که یکی دو روز دیگر فصل بازگشایی مدارس آغاز می‌شود، بررسی‌ها حاکی است علاوه بر افزایش 20 درصدی نرخ نوشت‌افزار، تخفیف نمایشگاه‌های پاییزه در کاهش قیمت چندان موثر نبوده و مشکلات فرهنگی این بازار نیز به قوت خود باقی است.

در حالی که یکی دو روز دیگر فصل بازگشایی مدارس آغاز می‌شود، بررسی‌ها حاکی است علاوه بر افزایش 20 درصدی نرخ نوشت‌افزار، تخفیف نمایشگاه‌های پاییزه در کاهش قیمت چندان موثر نبوده و مشکلات فرهنگی این بازار نیز به قوت خود باقی است. به گزارش خبرنگار جام جم، از یک هفته گذشته تا امروز فروشندگان نوشت افزار بازار داغی را تجربه می‌کنند، چرا که اقشار مختلف مردم از هر قشر اقتصادی مجبورند به نحوی نوشت افزار مربوط به دانش آموزان و دانشجویان خود را تهیه کنند.

با بازگشایی دانشگاه‌ها و مراجعه دانشجویان برای تهیه نوشت افزار تقاضا در این بخش به نحو قابل توجهی افزایش یافته و تا پایان هفته ادامه خواهد داشت.

نوشت افزار موجود در بازار در دو بخش داخلی و خارجی قابل تهیه است که طبیعتاً قیمت ملزومات وارداتی و خارجی گران تر از انواع تولید داخل است. در همین حال بررسی‌ها نشان می‌دهد امسال نیز مانند سال‌های گذشته این بازار ساماندهی لازم نشده و از جهات گوناگون مانند قیمت‌ها و رعایت ظرایف فرهنگی باری به هر جهت تولید و توزیع می‌شود.

امسال نیز به دغدغه‌های فرهنگی در ترویج علائم و نمادهای غربی روی ملزومات دانش آموزان کم توجهی شده است، به طوری که کمتر اجناسی را در بازار می‌توان یافت که دارای نمادهای شخصیت‌های کارتونی غربی نباشد، البته امسال دفاتر منقش به کارتون‌های ایرانی و بویژه مجموعه شکرستان در میان نمونه‌های مشابه غربی خودنمایی می‌کند، هر چند این خودنمایی کم فروغ است.

بررسی‌های خبرنگار ما و اعلام مقامات صنفی از افزایش تا 20 درصدی قیمت نوشت افزار و ملزومات دانش آموزان حکایت دارد.

عباس هدایتیان، رئیس اتحادیه لوازم التحریر با تأیید افزایش 20 درصدی نوشت افزار می‌گوید: در برخی اقلام شاهد رشد 20 درصدی قیمت‌ها هستیم، در حالی که برخی دیگر از اقلام که تولید داخل است، تغییر قیمت چندان نداشته است. از زمانی که واردات کالاهای اولویت 10 ممنوع شد، نرخ نوشت افزار نیز افزایش یافت و در مارک‌های شناخته شده این افزایش چشمگیرتر بود.

وی با اشاره به این که طی دو سال گذشته دفاتر دولتی در نمایشگاه‌های پاییزه ارائه نشده و دولت نیز یارانه‌ای بابت آن پرداخت نکرده است، تصریح می‌کند: امسال دولت با قراردادی که با دو کارخانه دفترسازی داشته، توانسته قیمت‌های متعادلی را برای آن تعیین کند. به عنوان نمونه دفاتر معمولی از 540 تا 1500 تومان به فروش می‌رسد و دفترهای فانتزی نیز بسته به نوع کاغذ، جلد و کیفیت از 1500 تومان به بالا ارائه می‌شود، خودکار معمولی نیز از 300 تا 2000 تومان به فروش می‌رسد.

نوشت افزار وارداتی و نوسانات نرخ ارز

بازار نوشت افزار کشور همواره با مشکل کمبود تولیدات داخلی مواجه بوده است، به طوری که هم‌اکنون بیش از 75 درصد نوشت افزار کشور وارداتی است و البته این موضوع در بعضی اقلام حتی تا سقف 90 درصد هم می‌رسد.

رئیس اتحادیه لوازم التحریر در این باره می‌گوید: خوشبختانه امسال واردات نوشت افزار کاهش داشته و این در حالی است که سال گذشته 95 درصد از نوشت افزار ما وارداتی بود، اما امسال با فعال شدن 20 درصد از کارخانجات تولید نوشت افزار که بیشتر به تولید مداد می‌پردازند، میزان وابستگی ما به تولیدات خارج کمتر شده و به حدود 80 درصد رسیده است.

همچنین با توجه به این که این لوازم وارداتی است، قیمت آن به قیمت ارز وابسته بوده و هر نوسانی در قیمت ارز در قیمت این نوع لوازم نیز موثر است، به طوری که با کاهش قیمت ارز قیمت این لوازم نیز کاهش یافته و با افزایش قیمت ارز، قیمت این لوازم نیز افزایش پیدا می‌کند.

بر همین اساس، بخش عمده افزایش 15 تا 20 درصدی قیمت نوشت افزار به دلیل نوسانات ارز بوده است.

حسین اسدی، مشاور عالی رئیس شورای اصناف کشور هم با تأیید این موضوع به جام جم می‌گوید: از آنجا که تولیدات داخلی

نوشت افزار وابسته به واردات کاغذ است، در نتیجه قیمت ارز روی آنها تاثیر می گذارد.

منصور حاجی آخوندیان، رئیس اتحادیه صنف فروشندگان کاغذ و مقوای تهران نیز درباره افزایش قیمت کاغذ به جام جم می گوید: گران شدن کاغذ به دلیل ترخیص نشدن کاغذهایی است که با چند کشتی به بنادر کشور آمده و هنوز در گمرک ترخیص نشده است.

وی با اشاره به این که ممکن است بخشی از این امر به علت اختصاص نیافتن ارز برای ترخیص این کاغذها باشد، می افزاید: مسئولان گمرک معتقدند کاغذ باید با تعرفه ای که از محاسبه ارز به نرخ روز بازار آزاد به دست می آید، ترخیص شود، اما واردکنندگان با این مساله موافق نیستند. متاسفانه نظارت دقیقی بر این مساله وجود ندارد و همین باعث افزایش دوباره قیمت کاغذ در داخل شده است که این مساله بر تولیدات بخشی از نوشت افزار داخلی نیز موثر خواهد بود.

تولید داخلی؛ کم و بی کیفیت

با توجه به این که تولیدات داخلی بخشی از بازار نوشت افزار را تشکیل می دهد، اما سهم این تولیدات در بازار بسیار اندک و در مقایسه با کالاهای خارجی نیز بی کیفیت است.

دلیل این مساله هم این است که بخشی از تولیدکنندگان داخلی به دلیل تاثیر هدفمندی یارانه بر تولید داخل از یک سو و واردات بی رويه این لوازم از سوی دیگر به توزیع کنندگان و واسطه های نوشت افزار خارجی تبدیل شده اند.

اجرای نادرست هدفمندی یارانه ها موجب شد تا هزینه های تولیدکنندگان افزایش یافته و تولیدکنندگان داخلی به دلیل کاهش ناخواسته تولید قادر به نگهداری سهم بازار خود نباشند و به سمت واسطه گری که سود بیشتری دارد، کشیده شوند.

یکی دیگر از دلایل این مساله نیز حضور دولت در توزیع و تولید نوشت افزار است. حضور دولت موجب شده تا به دلیل قیمت ارزان تر، مردم از اجناس دولتی استفاده کنند و این پرسش بین تولیدکنندگان مطرح شود که وقتی دولت خود تولید، واردات و توزیع نوشت افزار را برعهده دارد، نقش آنان در این میان چیست.

مجموع این دلایل بخش گسترده ای از تولید نوشت افزار کشور را تحت تاثیر قرار داده، به طوری که اکنون تولید داخلی فقط 15 درصد از نیاز کشور را تامین می کند.

در عین حال نباید از نظر دور داشت که تولید داخلی به دلیل کیفیت پایین و نبود طرح های جذاب و به روز نتوانسته جای شایسته ای در بازار برای خود پیدا کند حتی کار به جای رسیده که تولیدکنندگانی که کاغذ وارداتی تحویل می گرفتند تا خود در کشور دفترچه تولید کنند، برای افزایش تقاضا و مشتری در بازار به تولید برند خارجی دست می زدند.

تخفیف های واقعی

در همین حال در روزهای اخیر یکی از پرسش هایی که مردم هنگام مراجعه به بازار نوشت افزار بخصوص نمایشگاه های فروش ویژه پاییز از خود می پرسند این است که آیا تخفیف های داده شده در این نمایشگاه ها واقعی است؟ بررسی ها نشان می دهد با این که امسال تخفیف هایی از 15 تا 20 درصد به فروش ویژه نوشت افزار اختصاص داده شده، اما با وجود این باز هم قیمت نوشت افزار، حتی نسبت به ماه های گذشته افزایش یافته است.

به عبارت دیگر برگزاری این نمایشگاه ها تاثیری بر کاهش قیمت نوشت افزار در سطح بازار نداشته و اثراتش ملموس نیست. گرچه کیفیت نه چندان مناسب اجناس عرضه شده در نمایشگاه ها نیز بر این معایب می افزاید تا بیشتر مردم نتوانند از کاهش قیمت های اسمی هم بهره ای ببرند.

با این حال مشاور رئیس شورای اصناف کشور درباره چگونگی تعیین قیمت ها و تخفیف ها در بازار نوشت افزار تصریح می کند: شرکت کنندگان و عرضه کنندگان نوشت افزار در نمایشگاه ها خود نمی توانند این تخفیف ها را تعیین کنند؛ بلکه این تخفیف ها در کارگروه قیمت گذاری متشکل از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، اتحادیه، مجمع امور صنفی و تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان تعیین می شود.

اسدی با اشاره به این که یک نمونه از این کالاها به صورت پلمب شده برچسب قیمت می خورد و غرفه دار موظف است آن را جلوی مغازه اش به همان شکل به نمایش بگذارد، خاطرنشان می کند: خریدار می تواند با توجه به این قیمت ها خرید خود را انجام دهد و

چون چنین فرآیندی برای قیمت گذاری و تعیین تخفیف طی می شود، این تخفیف ها واقعی است.

مشکلات فرهنگی

یکی از مشکلاتی که بازار نوشت افزار با آن مواجه است، چالش فرهنگی - آموزشی است. در سال های اخیر این بازار با معضلی به نام طرح های غیرمتعارف روبه رو شده است که با دین، فرهنگ و تمدن ایران چندان همخوانی ندارد. برخی طرح های استفاده شده در نوشت افزار ایرانی و وارداتی حاوی تصاویر شخصیت های فیلم ها، انیمیشن ها و سریال های خارجی است که با آموزه های اخلاقی و هویتی ایرانیان در تعارض قرار دارد.

این لوازم در سال هایی که کودکان و نوجوانان در حساس ترین سنین آموزشی خود هستند، در اختیار آنان قرار می گیرد و به این ترتیب فضای ذهنی برای ایجاد وابستگی فرهنگی در آنان مهیا می شود.

مشاور عالی رئیس شورای اصناف کشور درباره چرایی طرح های خارجی به کار رفته در نوشت افزار به جام جم می گوید: سال ها عرصه را خالی گذاشتیم و به این فکر که این طرح ها در کدام بخش از جامعه توزیع و مصرف می شود، نبودیم.

وی با اشاره به این که طرح های بیگانه با اهداف خاص تولید و توزیع می شود، می افزاید: متاسفانه ما خودمان فضا را آماده گذاشته ایم تا این کالاها به این شکل و شمایل وارد کشور شود و هیچ کار فرهنگی و تلاشی برای رفع این مشکل انجام نداده ایم.

اسدی تصریح می کند: متاسفانه در طراحی نوشت افزار ایرانی از دیدگاه خودمان و نه دانش آموز استفاده کرده ایم و به ریزه کاری های آن توجه خاصی نداشتیم. در نتیجه در ایجاد انگیزه برای خریدار، موفق نشده و باعث شده ایم آنها علاقه ای به استفاده از این وسایل نشان ندهند.

از جمله دلایل دیگر حضور طرح های نامتعارف در بازار نوشت افزار را می توان نبود نظارت بر واردات دانست. باید توجه داشت از آنجا که بیشتر نوشت افزار کشور وارداتی است، مسئولان باید واردکنندگان را ملزم کنند تا از ورود طرح های نامتعارف خودداری کنند، اما این کار انجام نشده است.

اسدی در این باره تصریح می کند: هرچند در سال های اخیر چنین تذکراتی به واردکنندگان داده شده است، اما متاسفانه این کار را زمانی انجام دادیم که ورود لوازم غربی، اثر خود را گذاشته و واردکنندگان نیز به سمت طرح هایی رفتند که بیشتر خریدار داشتند و در نتیجه بدون توجه به اثرات فرهنگی، این لوازم بالاترین سطح عرضه را به خود اختصاص دادند و آن بخش از تولید داخلی که طرح های مناسبی داشت، در این میان گم شد.

کتابیون مافی - گروه اقتصاد